

Školní vzdělávací program školní družiny při ZŠ a ZUŠ Zliv

1. Identifikační údaje

Školní družina je součástí právního subjektu Základní škola a Základní umělecká škola, Zliv, okr. České Budějovice IZ: 600 057 364. IZO ŠD: 114 200 467

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Vychází ze Školního vzdělávacího programu ZŠ Zliv, kde usiluje o naplnění těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

3. Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ na jeden školní rok. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, tedy psychické a fyzické zdatnosti.

4. Formy vzdělávání

Podle vyhlášky MŠMT o zájmovém vzdělávání jsme stanovili následující formy vzdělávání:

a. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP ŠD, každodenní činnost v odděleních ŠD.

b. Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách ŠD i mimo ně

Zahrnuje všechny mimořádné akce – návštěvy divadelních představeních, akce pořádané školou – Drakiáda, Václavský běh, Den dětí, Vánoční trhy, rozsvěcení vánočního stromu, Velikonoce, soutěž Zlatý Petrklíč, Jihočeský zvonek, vypouštění balónek, besídky a další.

Poskytování informací v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

c. Individuální práce

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí. Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení, motivace.

d. Nabídky spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v ranní družině a odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

5. Obsah vzdělávání

Navazuje na Školní vzdělávací program ZŠ Zliv a vychází z něj. Vzdělávací oblasti základního vzdělávání jsou:

- Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví)
- Jak se mění budovy, obec
- Jak se mění lidé
- Rozmanitost přírody
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Chráníme si své životní prostředí
- Člověk a zdraví

Průřezová témata základního vzdělávání:

- Socio-kulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že budova školní družiny je bezbariérová, jsme schopni zajistit prostředí i pro děti s poruchami hybnosti. Pro ostatní děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

a. Personální oblast

zajistit proškolení vychovatelky v dané oblasti
dostatečné personální zajištění aktivit
využít dobrovolníky

b. Technická oblast

eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

c. Materiální oblast

zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky

d. Organizační oblast

vymezit formy integrace
spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci
využívat poradenské pomoci výchovné poradkyně a psychologů OPPP, která do školy dochází
pokusit se navázat spolupráci s organizacemi, které se prací s postiženými zabývají

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Jsou to tyto možnosti:

- o aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímáni žáci I. stupně ZŠ do naplnění kapacity ŠD.
O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce.
Rozhodnutí se vydává na dobu 1 roku.
Přednostně jsou přijímáni žáci 1. a 2. ročníku a žáci dojíždějící.

8. Popis materiálních podmínek

Školní družina je umístěna na 1. stupni ZŠ v přízemí. K dispozici jsou dvě oddělení.
Vybavenost umožňuje práci u stolu i hru na koberci.

9. Popis personálních podmínek

Tři kvalifikované vychovatelky ve třech odděleních ŠD. Podle aktuálního počtu žáků v ŠD lze počet oddělení může snížit tak, aby v jednom oddělení nebyl překročen počet přítomných žáků 30.

Profil vychovatelky:

- má vysokou míru empatie
- vytváří příznivé sociální klima
- zná a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku dětí
- má organizační schopnosti, navozuje a motivuje široké spektrum rekreačních zájmových činností
- vzbuzuje zájem o činnost, podporuje sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti
- má právní vědomí
- zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností

10. Popis materiálních podmínek

Školní družina pracuje ve dvou místnostech oddělených posuvnými dveřmi. Jedna místnost má pracovní charakter, druhá zábavně relaxační charakter. ŠD je plně vybavena k zabezpečení svých výchovně vzdělávacích úkolů. Vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno. Ke své činnosti ŠD využívá tělocvičnu, školní hřiště a jsou k dispozici i další prostory a učebny základní školy.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

• Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli.
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, zahrada
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá vychovatelka za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba.

- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou první pomoci.

a. **Psycho-sociální podmínky**

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

Stanovení obsahu a časového plánu v příležitostné činnosti ve školní družině

- Přivítání dětí(září)
- Člověk a příroda (říjen)
- Vánoční trh (prosinec)
- Masopust(únor)
- Význam a tradice Velikonoc (březen)
- J.Amos Komenský – (duben)
- Projektový den – Den Země: environmentálně zaměřený projekt (duben)
- Mezinárodní den matek – výroba dárků (květen)
- Mezinárodní den dětí – den soutěží a her (červen)
- Den s rodiči – (červen)

Divadelní představení - Zvoneček, besedy s policisty,aktivní účast na školou pořádaných akcích.

Stanovení cílů a obsahu časového plánu v příležitostné činnosti ŠD

a) Téma: podzimní období

Tematické okruhy: začátek školního roku, škola, třída, ŠD, ŠJ – stolování, hygiena stolování, pravidla slušného chování, úcta k dospělým, příroda na podzim, estetické vnímání

Podokruhy:

- Škola: Poznej a orientuj se ve škole, okolí školy, okolí družiny, dopravní situace, BESIP
- Stolování: hygiena rukou, pravidla stolování, zdravá strava
- Slušné chování: mezilidské vztahy, zdravení, prošení, děkování, úcta
- Estetika: barvy podzimu, výtvarné a pracovní techniky, práce s přírodninami

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, materiály BESIPu, výtvarné potřeby

Cíle:

- rozšiřování slovní zásoby a vědomostních obzorů
- vyjasnění vztahu dítě – dospělý
- vytváření vztahů dětí mezi sebou
- eliminace nebezpečí na silnici
- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí a v mezilidských vztazích

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, huba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Klíčové kompetence:

- kompetence komunikativní – dítě vyjadřuje pocity, umí komunikovat, zpracovává a reprodukuje jednoduché texty, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, účastní se diskuzí, nebojí se vyjádřit vlastní názor
- kompetence sociální a personální – využívá zkušeností jiných lidí, přijímá hodnocení svých výsledků, pečuje o své fyzické a duševní zdraví, uznává autoritu, umí pracovat v kolektivu, přijímá hodnocení svých výsledku radu i kritiku, pečuje o své fyzické a duševní zdraví
- kompetence pracovní – dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti
- kompetence k učení – poznává smysl a cíl učení, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, dítě vyhledává potřebné informace, stanovuje si cíle a priority

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – pracovní listy, psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

b) Téma: zimní období

Vzhledem k méně příznivému počasí jsme se zaměřili více na práci v interiéru.

Tematické okruhy: zimní sporty, příroda, zdraví, tradice Vánoc a zvyky, literatura, estetika – zručnost, environmentální výchova, obec

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, přezimující
- Tradice a zvyky: Advent, Vánoce, Tři králové, Masopust, zpěv a poslech koled
- Literatura: četba na pokračování
- Obec: rozšíření teritoria –, městský úřad, knihovna, pošta, služebna policie, nádraží, dětský lékař
- Estetika: zimní barvy, výtvarné a pracovní techniky
- Environmentální výchova: osvojení si návyku třídění odpadu

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj pohybu, uvolnění, relaxace
- rozvoj individuálních schopností

Obsah: žáci se naučí orientovat se v prostředí, chránit své zdraví

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Výstup:

Dítě:

- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

Klíčové kompetence:

- kompetence komunikativní – dítě vyjadřuje pocity, umí komunikovat, aktivně se účastní diskuzí, dokáže pracovat ve skupině
- kompetence sociální a personální – přijímá hodnocení svých výsledků, radu i kritiku, dále se vzdělává, využívá zkušeností jiných lidí, dokáže komunikovat, uznává autoritu, podporuje mezilidské vztahy a vyzná se v nich
- kompetence pracovní – dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti
- kompetence k učení – poznává smysl a cíl učení, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, vyhledává potřebné informace, efektivně se učí a pracuje

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – pracovní listy, psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

c) Téma: jarní období

Tematické okruhy: sport, příroda, domov – rodina, komunikace, zájmy, literatura, hudba, pracovní-technické činnosti, opakování zásad stolování, obec

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, jarní květiny, kvetoucí stromy, mláďata, přírodovědné vycházky
- Komunikace: verbální, neverbální, porozumění, chápání druhých, empatie
- Literatura: dětská literatura, encyklopedie
- Domov: rodiče, sourozenci, prarodiče, úcta ke stáří, bydlení

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby,
-
- **Obsah:** žáci se naučí používat verbální i neverbální komunikaci, poznávat a chránit přírodu, sžívat se s ní
- **Metody práce:** vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

Klíčové kompetence:

- kompetence komunikativní – dítě vyjadřuje pocity, umí komunikovat, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- kompetence sociální a personální – dítě spolupracuje, odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovuje si cíle a priority, využívá zkušeností jiných lidí, přijímá radu i kritiku, zvládá mezilidské vztahy
- kompetence pracovní – dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti
- kompetence k učení – poznává smysl a cíl učení, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, dále se vzdělává, umí používat pojmy kvalifikovaného charakteru při řešení konkrétních úkolů, klade si vzdělávací cíle, dokáže realisticky hodnotit své výsledky

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – pracovní listy, psychosociální a kontaktní hry

- environmentální výchova

d) Téma: letní období

Tematické okruhy: sport, příroda, zájmy, literatura, hudba, barvy, prázdniny

Podokruhy:

- Příroda: pozorování přírody, třídění odpadu, přírodovědná vycházka, práce s encyklopedií
- Literatura: četba na pokračování
- Barvy: barvocit, letní odstíny, tematické výtvarné a rukodělné práce
- Prázdniny: táborové písně, orientace v přírodě a terénu, první pomoc v přírodě, ochrana zdraví

Věk: věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 5. třídy ZŠ

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah: žáci se naučí orientaci v přírodě, získají praktické dovednosti při pobytu venku, naučí se komunikovat a spolupracovat při aktivitách a hrách v přírodě

Metody práce: vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy: skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly

- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

Klíčové kompetence:

- kompetence komunikativní – dítě vyjadřuje pocity, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, nebojí se aktivně účastnit diskuse
- kompetence sociální a personální – dítě spolupracuje, odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovuje si cíle a priority, využívá zkušeností jiných lidí, přijímá radu i kritiku, zvládá mezilidské vztahy
- kompetence pracovní – dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti

a dovednosti, přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly, podněcuje týmovou práci vlastními návrhy

- kompetence k učení – poznává smysl a cíl učení, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, dále se vzdělává, umí používat pojmy kvalifikovaného charakteru při řešení konkrétních úkolů, klade si vzdělávací cíle, dokáže realisticky hodnotit své výsledky, ke svému učení využívá různé informační zdroje, včetně zkušeností svých a jiných lidí, experimentuje

Průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – pracovní listy, psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

Zájmové vzdělávání v pravidelné činnosti ve školní družině

Pravidelná činnost ve školní družině:

- ranní družina – doba před začátkem vyučování, která zahrnuje organizovanou činnost (rozcvička, klidové hry) a spontánní činnost (stavebnice, stolní a deskové hry, kreslení, vybarvování, puzzle, individuální hry)
- hygiena a kultura stolování – doba ve školní jídelně
- odpočinková a rekreační činnost – spontánní činnost v herně nebo na školní zahradě vedoucí k relaxaci a odreagování po školní výuce
- příprava na vyučování – didaktické hry, matematické a vědomostní soutěže, kvízy, pracovní listy, hlasité čtení, prohlubování školních znalostí
- pravidelné bloky – BESIP, pravidla slušného chování, kultura, sport, zvyky, tradice, obyčeje, literatura (dětské knihy, autoři, ilustrátoři, četba na pokračování), hudba, zpěv, rytmické hry

Ve Zlivi dne 4.9.2011

Zpracovala vych. Monika Pomejová

ředitel školy Mgr. Jan Režný